

ostrov Madeira (Portugalsko)

dôležité informácie

ROZLOHA	741 km ²
OBYVATEĽSTVO	270 tisíc
HLAVNÉ MESTO	Funchal (okolo 105,8 tisíc obyvateľov)
ŠTÁTNE ZRIADENIE	súčasť Portugalska (republika)
ÚZEMNÉ ČLENENIE	-
JAZYK	portugalčina, v hoteloch sa dá dohovoriť anglicky
NÁBOŽENSTVO	90,9 % katolíci, 6 % ateisti a iné

Súostrovie Madeira je autonómna oblasť Portugalska, platia tam podobné pravidlá ako v Portugalsku. Súostrovie je tvorené obývanými ostrovmi Madeira, Porto Santo a neobývanými ostrovmi – Desertas.

Doklady a vízum

Občania SR potrebujú na cesty na Madeiru platný cestovný pas alebo občiansky preukaz. Odporúča sa platnosť aspoň 3 mesiace od plánovaného ukončenia pobytu na Madeire. **UPOZORNENIE:** V zmysle nariadenia EÚ od 26.06.2012 musí mať každé dieťa vystavený samostatný cestovný pas! Zápis dieťaťa v pase rodiča už nebude akceptovaný. Zvieratá musia byť vybavené medzinárodným očkovacím preukazom. Cestujúci nesie plnú zodpovednosť za dodržanie aktuálnych pasových a colných predpisov pri cestách do zahraničia.

Colné predpisy

Občania EÚ môžu bezcolne doviesť 800 cigariet, 400 „cigarillos“ – malých cigár, 200 cigár alebo 1 kg tabaku. Ďalej je dovolené doviesť 10 litrov alkoholu, 20 litrov alkoholických nápojov, 90 l stolového vína príp. 60 litrov šumivého vína alebo 110 litrov piva. Zakázané je dovážať zbrane, chránene druhy rastlín a živočíchov, drogy a omamné látky okrem tých, ktoré cestujúci privážajú podložené lekárske predpisom. Na prevoz zbrane sa vyžaduje európsky zbrojný pas.

Očkovanie a zdravotnícka starostlivosť

Žiadne očkovanie nie je požadované. Po predložení Európskeho zdravotného preukazu je poskytovaná bezplatná nevyhnutná (akútna) lekárska starostlivosť v štátnych zdravotníckych zariadeniach. Na využitie služieb súkromných zdravotníckych zariadení, ktoré sú na vyššej úrovni ako aj na prevoz do SR v prípade úrazu alebo úmrtia, je potrebné uzatvoriť komerčné poistenie. Ak nemá slovenský občan Európsky zdravotný preukaz a nemá uzatvorené komerčné poistenie, hradí si poskytnutú zdravotnú starostlivosť z vlastných prostriedkov. Lekárne sú dobre vybavené aj zahraničnými liekmi, avšak za vyššie ceny. Otvorené sú spravidla od 9:00 hod. do skorých popoludňajších hodín. Niektoré dni v týždni aj od 15:00 do 19:00 hod.

Na ostrove sa môžu vyskytovať komáre, preto odporúčame klientom vybaviť sa repelentom, sprejom proti hmyzu prípadne elektrickými odpudzovačmi komárov. Nezabudnite si vziať so sebou prípravky pre prípad poštípania, napr. Fenistil gél.

Miestna mena

Menou je euro 1 EUR = 100 centov. Prijímané sú platobné karty Visa, American Express, EuroCard/MasterCard, Diners Club a EC-Eurocheque. Použiť ich môžete okrem iného v národnej sieti bankomatov MB (Multibanco), z ktorých je možné vyberať hotovosť 24 hodín denne. Bežne akceptované sú aj cestovné šeky a eurošeky.

Časový posun

Počas letného času: -1 hod. (Slovensko 12:00 hod – Madeira 11:00hod.)

Počas zimného času: -1 hod. (Slovensko 12:00 hod – Madeira 11:00 hod.)

Podnebie a klíma

Na Madeire je celoročne stále počasie. Klíma je mierna bez veľkých výkyvov. V zime je priemerná teplota okolo 16 °C, v lete okolo 21 °C. Najpríjemnejšie podnebie je na južnej strane ostrova, ktoré je pred silným vetrom chránené pohorím. Prší len zriedka, najviac v marci, v apríli a v októbri. Väčšie rozdiely v počasí sú v horách, tam je podnebie drsnejšie, teploty nižšie a častejšie prší (hlavne na jeseň a na jar).

Pláže

Prírodných piesočných pláží má Madeira pomerne málo. Piesočnú pláž Praia Formosa s čiastočne čiernym pieskom by ste našli vo Funchale v najzápadnejšej časti mesta. Ďalšie pláže s čiernym pieskom sú ešte na východnom výbežku ostrova Ponta de Sao Lourenco pri meste Caniçal a na severnej strane v dedine Seixal. Na Madeire je aj niekoľko umelo vybudovaných pláží, ktoré majú piesok dovezený z Afriky a z Portugalska. Jedna je na juhozápadnom pobreží v Calhete a druhá na juhovýchode v Machicu.

Ak by ste chceli vyskúšať niečo trochu výnimočné, odporúčame kúpanie v lávových bazénoch v mestečku Porto Moniz a vo Funchale pri pláži Praia Formosa.

Autopožičovne a prenájom auta

Autopožičovne nie sú veľmi lacné. Na ostrove sú kľukaté cestičky, ktoré môžu byť náročnejšie, ako ste bežne zvyknutí. Jazdia tu aj autobusy, ktoré sú čisté a spoľahlivé, odlíšené farebne podľa regiónov, kam jazdia. Prepraviť sa môžete aj lanovkou do časti Monte alebo do botanickej záhrady. K dispozícii sú aj taxíky, je vhodné dohodnúť sa vopred na cene.

Voda a jedlo

Dodržujte pitný režim, voda z vodovodu je pitná a je dobrej kvality. V Porto Santo je voda desalinizovaná a tiež sa môže piť. Ak však chcete mať úplnú istotu, balenú vodu kúpíte výhodnejšie v supermarketoch než v reštauráciách. Dbajte na čistotu konzumovaného ovocia, ktoré zakúpите mimo hotela. Jedlá v reštauráciách sú cenovo dostupné, hoci ceny sú o niečo vyššie ako u nás. Najčastejšie v nich dostanete ryby a dary mora, polievky bývajú husté. Národná kuchyňa začína väčšinou jedlom espetada, čo sú kúsky volského mäsa na ražni pripravené s hrubou soľou a bobkovými listami. Veľmi obľúbené je espada – filet z čiernej ryby stuhochvost čierny (*Aphanopus carbo*), žijúcej vo veľkých hĺbkach, je považovaný za veľkú delikatesu. Zvyčajne sa podáva s pečenými banánmi a krevetovou omáčkou. Ako príloha sa používa milho frito – smažená hustá kukuričná kaša. Víno Madeira z miestneho viniča je známe nielen medzi znalcami vína. Ďalšie tradičné nápoje sú pálenka z cukrovej trstiny s citrónom, pálenka z čerešní alebo z maracuje. Miestne dobré pivo je Coral.

Prepitné

V reštauráciách sa necháva 5% – 10% prepitného z celkového účtu. Malé prepitné sa dáva tiež chytným, recepčným, čašníkom, vodičom autobusov, sprievodcom atď.

Tipy na nákup

Na Madeire kúpíte remeselné výrobky aj umelecké diela. Suveníry zaobstaráte na trhoviskách, v kamenných obchodoch, v uliciach alebo v obchodných centrách. Madeira sa preslávila jemnou výšivkou a čipkami, často sa stretnete aj s prútenými výrobkami. Obľúbené sú aj miestne pochúťky a liehoviny vlastnej výroby. Typický je Madeira koláč (bolo do mel) a Madeira víno. Záujmu sa teší aj ponuka množstva rôznych kvetín.

Oblečenie

Najvhodnejšie je ľahké športové oblečenie z prírodných materiálov bavlny a ľanu, pohodlná obuv, prikrývka hlavy a slnečné okuliare. Na chladnejší večer zvyčajne postačí tenší pulóver alebo sako. V prípade, že ste počas cesty ubytovaní v luxusnejších hoteloch kat. 4* a 5*, odporúčame vziať so sebou aj „mierne“ spoločenský odev. Páni – dlhé nohavice a košeľa dámy využijú aj koktailové šaty. Vo väčšine hotelov, predovšetkým vyššej kategórie, sa vyžaduje vo večerných hodinách vstup mužov v dlhých nohavičiach.

Elektrická energia

V elektrickej sieti je štandardné napätie 220 V so zásuvkami kontinentálneho typu.

Internet a telefonovanie

Na ostrove sú internetové kaviarne, môžete sa pripojiť aj na wifi sieť, ktorú má väčšina hotelov, barov a kaviarní. Telefonovať môžete priamo z hotela, z pošty (sú označené Correio alebo PTT) alebo z telefónnych automatov. Pre medzinárodné hovory použijete predvoľbu pre Slovenskú republiku: 00421. Medzinárodná predvoľba pre Madeiru je 00351. Volať môžete aj zo svojho mobilného telefónu. O cenách hovoru sa informujte u vášho mobilného operátora.

História a súčasnosť

Madeiru a Porto Santo by ste našli na janovskej mape už v rok 1351. Až do roku 1418 sa o ostrovy svet nezajímalo. To sa zmenilo s príchodom Portugalca Joãa Gonçalvesa Zarka. Ten sa k ostrovom dostal náhodou, keď ho k nim od afrických brehov doniesla silná búrka. Na ostrove Porto Santo našiel bezpečnú zátoku a búrku v zdraví prešiel. Do zeme zabodol portugalskú vlajku a odplával späť domov. O rok neskôr sa sem vrátil. A vtedy objavil aj krásny zelený ostrov, ktorý kam až oko dohliadlo pokrývali lesy – Madeiru. V portugálčine znamená madeira drevo. V ďalších rokoch sa ostrov kolonizoval. Noví osadníci využívali madeirskú úrodnú pôdu na pestovanie cukrovej trstiny. Otroci zakladali terasovité polia a zavlažovacie kanály – levadas, ktoré sú dodnes viditeľné na prudkých úbočiach hôr. V súčasnosti sa pestuje hrozno, banány a exotické kvetiny. Od zavedenia pravidelnej leteckej dopravy sa ostrov stal prístupný aj zvyšku sveta.

Šport a potápanie

Pozdĺž kanálov levadas ponúka Madeira až 2 150 km pozvoľných chodníkov pre nesmierne zaujímavé prechádzky. Potápanie – na pobreží Garajau je jedna z prvých podmorských rezervácií v Európe. Uvidíte tam hŕfy pestrofarebných rýb aj vraky stroskotaných lodí. Aj golfisti si tu prídu na svoje – na ostrove sa nachádzajú 2 z najlepších golfových ihrísk na svete: Palheiro Golf (18 jamiek, Par 71, 5 874 m) leží 15 minút cesty autom od Funchalu, uprostred známych záhrad Quinta do Palheiro. Veľmi členitý terén odкрýva miestami výhľad na záliv. Väčšou výzvou je hra na náročnom ihrisku Santo da Serra (18 jamiek, Par 71, 5 600 m), ktoré leží na kamennej plošine 500 m nad morom, z jednej strany horský masív, z druhej údolie.

Výlety

Regionálna vláda portugalského ostrova Madeira zaviedla vstupné na všetky oficiálne trasy označené písmenami "PR" a číslom. Cena je plošná pre všetky trasy a predstavuje 3 eurá. Ak využijete viac ako jednu trasu, musíte si zakúpiť samostatné vstupné na každú trasu. Poplatok je možné zaplatiť **len** online na oficiálnej webovej stránke simplifica.madeira.gov.pt.

- **Východ ostrova** - Pico Arieirro s rozhľadňou (1 818 m.n.m., 2. najvyšší vrchol Madeiry) - Ribeiro Frio známe chovom pstruhov, obed vo Faial (v cene) - Santana (typické miestne domčeky v tvare písmena A) - Porto

da Cruz - Portela - pozdĺž pobrežia cez Machico (bývalé hlavné mesto) do Camacha (centrum pletiarских zručností a výroba prúteného nábytku – **orient. cena 45 €**

- **Západ ostrova** - mestočka Camara de Lobos (pobyt Winstona Churchilla, replika lode Krištofa Kolumba) - Ribeira Brava na úrovni mora – cesta cez 4 rôzne vegetačné pásma (aj časť pôvodného pralesa) - Encumeada, odkiaľ je vidieť na južné aj severné pobrežie Madeiry - cez São Vicente a Seixal do malebného mestočka Porto Moniz – Paul da Serra v oblasti Rabaçal – dedinka Calheta – Ponta do Sol – 2. Najvyšší útes do mora na svete Cabo Girão – návrat do Funchalu – **orient. cena 45 €**
- **Katamarán** – výlet na otvorené more – pozorovanie delfínov a veľrýb – útes Cabo Girão, kde sa dá aj zaplávať – **orient. cena 30 €**
- **Ostrov Porto Santo** – loďou na ostrov severne od východnej časti Madeiry s prírodnými krásnymi plážami – **orient. cena 60 €**
- **Ostrov Desertas** – loďou Bonita da Madeira na ostrovy, ktoré sú chránenou prírodnou rezerváciou pre rôzne druhy vtákov – plavba pozdĺž pobreží (steny, jaskyne) – zakotvenie pri jednom ostrove, možnosť plávania, obed na palube – **orient. cena 80 €**
- **Zátoky** - nalodenie na Bonitu da Madeira vo Funchale – Machico záliv – Baia d'Abra, najvýchodnejšie pobrežie Madeiry – možnosť plávania, potápania či relaxácie – teplé jedlo na palube – **orient. cena 40 €**
- **Folklorný večer** – typické Madeirské jedlá v klasickej portugalskej reštaurácii plus madeirský folklór – **orient. cena 30 €**
- **Casino Show** – tanečná šou v madeirskom kasíne a viac chodová večera – **orient. cena 45 €**
- **Levada Ribeiro Frio** – levadas – rozsiahle zavlažovacie kanály – cesta z Ribeiro Frio do Portely viac-menej lesom – unikátny les patrí do skupiny „laurisilva“ – les, ktorý vyrába vodu (skladá sa zo stromov a krov s plochými listami, papradia, machov, lišajníkov) – stredne náročná turistika (úzke lávky) – 11 km, 4 hodiny – **orient. cena 35 €**
- **Levada 25 fontán** – jedna z najkrajších a najnavštevovanejších levád na Madeire na západe ostrova – vstup cez náhornú plošinu Paul de Serra – výhľady – 9 km, 3,5 h – **orient. cena 35 €**

Ďalšie tipy:

- **Funchal – Igreja do Colégio** – jezuitský kostol zo 16. storočia, Radnica z 18. storočia, Praça do Município – námestie so vzorom rybích šupiniek, Katedrála z 15. storočia, Botanická záhrada Jardim Tropical Monte Palace, Tržnica, Múzeum súčasného umenia, Múzeum sakrálného umenia, Mestské múzeum Funchal a Akvárium.
- **Quinta do Palheiro Ferreira** – najkrajšie záhrady na ostrove Madeira
- **Monte – Montský tobogan** – atrakcia jazdy na saniach
- **Porto Moniz** – Prírodná atrakcia – jazerá s teplou vodou
- **Pico Ruivo** – Najvyšší vrch Madeiry s nadmorskou výškou 1 861 metrov
- **Levada de Risco** – závlahový kanál s vodopádom Risco

Fakultatívne výlety môžete zakúpiť u delegáta cestovnej kancelárie alebo priamo na recepcii hotela.

REKLAMÁCIE A SPIATOČNÝ LET

V prípade, že objednané služby nie sú poskytnuté v požadovanej kvalite, či rozsahu a nie je možné vyriešiť problém s recepciou ubytovacieho zariadenia, kontaktujte delegáta CK. Kontakt na delegáta je uvedený na informačných tabuliach alebo v informačných šanónoch v priestoroch recepcie ubytovacieho zariadenia, resp. priestoroch vyhradených cestovným kanceláriám. Zároveň je potrebné spísať reklamačný zápis, ktorý je následne podkladom pre reklamačné konanie po návrate z Vášho pobytu. Reklamácie bez zápisu na mieste nie je možné po Vašom návrate objektívne posúdiť.

Najneskôr jeden deň pred Vaším odchodom sledujte informačné tabule alebo šanóny CK, umiestnené v priestoroch hotela, kde budú uvedené menné zoznamy cestujúcich a hodina Vášho transferu z hotela na letisko. Nakoľko môže počas Vášho pobytu dôjsť k posunu termínu spiatocného letového času odporúčame sledovať tieto informácie.

DIPLOMATICKÉ ZASTÚPENIE PRE SR V PORTUGALSKU

Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Lisabone

Avenida da Liberdade 200, 5 Esq., 1250 - 147, Lisbon, Portugalsko

Tel: +351 213583300

Fax: +351 213583309

Mobil: +421 2 5978 5978, +421 906 075 978 (**núdzová linka-MOKC**)

E-mail: emb.tirana@mzv.sk, mokc-mzv@mzv.sk

cons.lisabon@mzv.sk (pre konzulárne a vízové otázky)

Internet: www.mzv.sk/lisabon

Ministerstvo zahraničných vecí SR zriadilo MEDZINÁRODNÉ OPERAČNÉ KRÍZOVÉ CENTRUM (tzv. MOKC), ktoré funguje 24/7. V prípade, že v zahraničí nastane mimoriadna situácia, predovšetkým život ohrozujúci stav, úmrtie, nehoda, ale aj strata dokladov, spáchanie trestného činu a pod., kontaktujte VÝHRADNE MOKC, ktoré koordinuje celý postup s príslušným zastupiteľským úradom.

„Prajeme Vám šťastnú cestu a príjemný pobyt“